

איטש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור לתעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812-02 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש ד אדר תשפב: הדלקת נרות: ירושלים: 4:40 תל-אביב: 4:55 חיפה: 4:45 מוצאי שבת: ירושלים: 5:55 תל-אביב: 5:56 חיפה: 5:55 ר"ת: 6:32

פרשת תצוה

שמירת הלשון

לשמור פיו ולשונו מכל דיבורים אסורים כמו לשון הרע ורכילות! נלמד, בדרך רמז, מהפסוקים: "ועשית את מעיל האפוד כליל תכלת... והיה פי ראשו בתוכו שפה יהיה לפיו"... (פרק כח-לא, לב)
וכתב החפץ חיים (בספרו שמירת הלשון ח"ב פ"ז וכן בפי' עה"ת) שפסוקים אלו מרמזים על שמירת הלשון, לפי מה שאמרו חז"ל, שהיה המעיל מכפר על עוון לשון הרע, אמר הקב"ה יבוא דבר שבקול ויכפר על מעשה הקול (ערכין טז.). הוא שנאמר "כליל תכלת" שהתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה לכסא הכבוד, ובזה יזכור שעתידי הוא להתייצב לדין לפני כסא הכבוד.

האלשיך הק' מוכיח מהפסוקים בפרשתנו כי על האדם להכפיל את שתיקתו מדיבורו. רמזה לכך התורה באומרה "ועשית על שוליו רמוני תכלת... ופעמוני זהב בתוכם". שהרי לכאורה קשה: כשם שהיה פעמון בתוך הרימונים כך היה רימון בתוך הפעמונים, שכן פעמון ורימון היו מסודרים זה אצל זה, ומהו זה שהדגישה התורה את עובדת היות פעמון זהב בתוך הרימונים!?

אלא - מבאר האלשיך - למדתנו התורה בזה, כי אין טוב יותר משתיקה. כי הפעמון הוא כעין זוג בענבל מקשקש בתוכו, כמו הלשון המקשקשת בתוך הפה, והזוג הוא המקשקש, משמיע קולו בבואו אל הקודש, והוא רומז על דיבור הפה. ואילו הרימונים של תכלת וארגמן ותולעת שני הם כמו פיות חלולות סתומות אשר לא ישמע קולם ורומזים על השתיקה והעדר הדיבור.

ובזה לימדנו הכתוב, שלא נחשוב בלבנו כאילו הרימונים בתוך הפעמונים, כלומר: שתהיה שתיקה אחת בין שני דיבורים, אלא שהפעמון הוא בתוך הרימונים. כלומר: שבין שתי שתיקות נדבר דיבור אחד! והיינו שהשתיקה תהיה כפליים מהדיבור, שבין שני דברים שימנע מלדברם, ידבר דיבור אחד, כמו פעמון בין שני רימונים. וכי בחינם נתן השי"ת לאדם שתי עיניים, שתי אזנים, ואילו פה רק אחד, אם לא ללמד שחצי ממה שיראה בעיניו, יגיד!

נאמר (בתהלים טו) "לא רגל על לשוני", וביאר המגיד ממעזריטש: מטבעו של עולם צריך האדם לזרז את כל אבריו למעשים. הידים לעבודה, הרגלים להליכה, וכיו"ב, שכן האברים מבקרים את העצלות ועל האדם לדרבנם לעשיה. לא כן הלשון, היא קלה וזריזה מטבעה לפטפט. זהו שאמר דוד המלך ע"ה: "לא רגל על לשוני", כלומר: אדם בר-מעלה אינו מרשה ללשונו שתהיה כהרגלה, שתפטפט כדרכה להנאתה. אלא, עוצרה ומפעילה רק מתוך בחינה והתבוננות. כי מכיר הוא בערכה של כל מילה.

שאל כ"ק האדמו"ר רבי מנחם מנדל מווארקא זצ"ל: חז"ל אומרים בגמרא (יבמות סג): "כל תיבה שצריכה למ"ד בתחילתה, הטיל הכתוב ה"א בסופה". ותמוה: מה הרויח הכתוב בכך שהעביר את האות מכאן לשם!?

אלא מלמדת אותנו התורה - השיב הרבי דרך צחות - שגם כאשר צריכים לומר משהו, כדאי לדחותו ככל האפשר...

החטא והתיקון...

סיפר הגאון רבי שמעון שוואב זצ"ל: "כשלמדתי בישיבה לפני ששים שנה, פגשתי זקן שישב שם ולא דיבר עם אף אחד אלא רק בדברי תורה, ואם נזקק לדבר דבר של חולין היה רושם בפתק.

התעניינתי על יהודי מיוחד זה ושמעתי כי בעברו היה קומניסט ברוסיה ושם עסקה קבוצת יהודים בהלשנה על רבנים ועל העוסקים במקצועות הקודש דבר שבגללו הוגלו לסיביר.

גם יהודי זה היה מלשין, עד שיום אחד ברח לפולין, שם ניגש לאחד מצדיקי הדור ואמר לו: "רבי חפץ אני לשוב בתשובה" וגלל את סיפורו כי הוא הלשין על יהודים ובגללו הוגלו לסיביר. ומבקש תיקון תשובה על זה.

נתן לו הצדיק תיקון שיקבל על עצמו שעד יום מותו לא ידבר דברים בטלים אלא רק בתורה ותפלה, וכל הימים מקיים קבלתו זו.
עפ"י "הפרדס"

הזהרו בדיבורכם...

סיפר הגה"צ רבי חיים ברים זצ"ל: נוהג היה הגרי"ז סולובייצ'יק זצ"ל לצאת בשבת אחר סעודה שלישית לחצרו, שם התאספו רבים מבני ירושלים ואף מפשוטי העם, לשאול ולהתייעץ עם הגרי"ז, ובשעה זו היה עונה לכל שואל.

באחת השבתות, והיה זה בשבת שובה, ניגש אחד אל הגרי"ז וסח בפניו כמתנצל: "הלא שבת שובה היום וצריך לפשפש במעשים ובפרט בעוון לשון הרע, ובאמת יכולתי לקבל על עצמי קבלה גמורה בענין לשון הרע, אלא שכאשר אני בא לביתי איני יכול לאטום אוזני בתוך ביתי ואני שומע את בני הבית מספרים על שכנים ומכרים..."

מיד הפסיקו הגרי"ז וזעק: "הרי תוך כדי דיבורכם כבר דיברתם לשון הרע!"
מרבח חיים - מועדים

"איטש לרעהו" פרשת תצוה הוקדש - ככלות השבעה - לעילוי נשמת האשה החשובה
מרת מינא פיגע בת ר' שלמה נפתלי הערץ גאבראוויץ ז"ל קרעדיטור ע"ה

אלמנת ר' אברהם יעקב ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

מערכת "מכון אהבת אמת" ו"איטש לרעהו" שולחים בזה כוס תנחומים למשפחתה החשובה לאוי"ט

להוכיח את בניו ותלמידי בנחת, בנועם ובכבוד!

נלמד מהפסוק: "כתית למאור" (פרק כז-כ)

וכתב רש"י: כתית למאור - ולא כתית למנחות. ומובא (במש"ת) בשם האדמו"ר רבי יחיאל מאלכסנדר זצ"ל, לרמוז מהלכה זו גם לכלל היסודי האמור לענין חינוך בכלל ולענין תוכחה בפרט, שכאשר באים להוכיח ולהדריך את הזולת, יש להזהר לעשות זאת בנועם, ברכות ובאופן מכובד, כי רק בכך תושג המטרה. זהו שאמרו: "כתית" - כאשר מוכיח האדם את הזולת ומבקש לכתת את לבו, יכוון את אופן התוכחה "למאור" - כדי להורות ולהאיר לפניו את הדרך הישרה. "ולא למנחות" - אבל לא כדי להנחיתו ולהשפילו...

מדוע ראוי להוכיח בנועם ובכבוד ולא בכעס והקפדה? משום שאם יוכיח בכעס, יגרם בכך שתוכחתו לא תתקבל. וכמו שכתב בספר **יראים** (סימן לז): "ועל המוכיח להוכיח בנעימות ונחת כדי שיקבלו דבריו". וכדברי **האורחות צדיקים**: "**אין** הכעסן יכול להוכיח אחרים, כי התורה אמרה "הוכח תוכיח... ולא תשא עליו חטא". בתחילה תוכיח אותו בנחת ובסתר, ותאמר לו בלשון רכה ובתחנונים כי זה לטובתו, ואז לא תקבל עליו חטא, אבל אם תוכיח אותו מתחילה בקול רעש ובזעם אז תשא עליו חטא, ואותו חבר לא יקבל תוכחה ממך..."

החפץ חיים היה ממשיל את האדם שחפץ להוכיח את חברו, לאותו חנווני שרוצה למכור את סחורתו. כלום יעלה על הדעת שיכעס על הלקוח אם הוא בדרך או עומד על המקח? הלא מוכן הוא להעביר על מדותיו ולשדל בסבלות את הקונה, כדי להרוויח את לחמו. כן הדבר בתוכחה, עליו להוכיח את זולתו ולשדלו בדברים רכים, ולנסות שוב עד שלבסוף יתקבלו הדברים על לבו.

עוד מובא מהחפץ חיים כפי ששמע ממנו חתנו הגאון **רבי אהרן כהן זצ"ל**: כשאדם רוצה להוכיח את חברו על איזה דבר שעשה שלא כהוגן - הן במילי דשמיא והן במילי דעלמא - הוא צריך להוכיח בלשון רכה ובדברי נועם, ויהיה מאוד שלא יביא את חברו לידי "נצחנות", מפני שאם יוציא אותו מגדרו על ידי תוכחתו ויכריחו להתעקש, אזי ח"ו אין שכינה חשובה נגדו, וכיון שבא לכלל ניצוח, אזי רצונו משחדו לעבור על כל זדון בשאט נפש, ולא לשוב מפני שום דבר, הן מה ששייך למדת דרך ארץ והן מה שנוגע לחברו כנפש.

הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל מלמדנו (בספרו **שיחות מוסר** - מאמר פח) פן נוסף בתוכחה: יוכיח באופן שלא יגרם לחברו חרדה ויאוש, שכן אין סכנה כסכתנו! אלא עליו לשקול היטב איך להוכיח ובמה להוכיח.

בעיקרון זה, מבאר רבי חיים את דברי חז"ל שביארו, מדוע לא הוכיח יעקב אבינו את בניו אלא רק סמוך למיתתו: "אמר, ראובן בני, אני אומר לך מפני מה לא הוכחתך כל השנים הללו, כדי שלא תניחני ותלך ותדבק בעשו אחי" (רש"י דברים א-ג).

ולכאורה תמוה: הרי כבר אמרו חז"ל (שבת נה:): "כל האומר ראובן חטא אינו אלא טועה" [וכהערתו של הגר"ע ברזל זצ"ל בפשר הלשון "אינו אלא", שלא רק בזה טועה, אלא כל גישתו בהבנת גדלותם הנשגבה של מאורי האומה הוא בטעות]. וגם כשיעקב הוכיחו, לא הוכיח על עצם המעשה אלא רק על מדת הבהילות שנתגלתה במעשה, מדה שלא היתה ראויה להיות אצל ראובן לפי מדרגתו. וא"כ יש להבין, מה מקום היה ליעקב לחשוש שאם יוכיחו אזי יעזבו ראובן וידבק בעשיו?

אלא התשובה: יעקב חשש כי כשישמע ראובן את תוכחתו, יעמוד על טעותו, ויכנס למצב של חרדה גדולה עד מאוד, ובמצב כזה האדם נתון בסכנה נוראה, עד כי היה מקום ליעקב לחשוש, שהיצר יכשיל את ראובן עד שיתייאש לגמרי, ויעזבו וילך לדבוק בעשיו.

"צפירה" חוזרת...

הסבא מסלבודקא קרא פעם לאחד הבחורים והשמייע באוזניו דברי מוסר ותוכחה שצריך היה להשמייע באזניו. והנה כעבור שבוע בלבד, קרא שוב לאותו בחור, ושוב חזר ואמר לו בדיוק את אותם דברי המוסר שכבר אמר לו שבוע קודם לכן.

תמה הבחור והעיר: "הלא אותם הדברים כבר אמר לי הרב לפני שבוע?" ענה לו הסבא מסלבודקא: "וכי כאשר תהיה בתחנת הרכבת בלונדון, תעמוד שם על הפסים והרכבת תתקרב והקטר ישמייע צפירה כדי שתזוז מן המקום, כלום תאמר גם אז ששמעת כבר אתמול את קול הצפירה?!"

שאל איך ויגדך - ח"ב

"האיר פנים אלי ודיבר טובות"...

מעשה בבחור יתום וגלמוד מתלמידי הישיבה שמרוב מצוקה ועוני החליט יום אחד לנטוש את ספסל הלימודים על מנת לצאת ולחפש פרנסה לעצמו בשוק החיים. הוא החל לעבוד בשכר אצל חנווני מסויים בשכונת בית ישראל.

הדברים הגיעו אל מנהל ה"ת" שהבחור למד בו בילדותו. ניסה הלה לשלוח לו רבנים ומורים שישפיעו על הבחור לחזור אל הישיבה, אך ללא הועיל.

לבסוף פנה אל הגר"י **צדקה זצ"ל** וביקש את התערבותו. מיד יצא לעבר חנות המכולת בה עבד הבחור, החליף עמו מספר מלים ולפליאת כולם שב הצעיר מיד להיכל הישיבה. במרוצת הזמן גדל לתלמיד חכם מובהק.

לימים סיפר אותו נער בגילוי לב: "כל הרבנים שניסו לשכנע אותי, לא הקשבתי להם כלל, משום שהזעיפו אלי פנים ודיברו קשות... אם לא תחזור אל הישיבה, סופך יהיה ש... ואילו חכם יהודה האיר פנים אלי ודיבר טובות. בעדינות רבה הצביע על הצד החיובי, והדגיש כמה מאושר אהיה אם אמשך ללמוד תורה... גם חיוכו המלבב כבש אותי לגמרי... לא יכולתי בשום פנים לסרב לו..."

וזאת ליהודה

בעדינות ובחיוך...

כשנצרך הגאון **רבי נתן צבי פינקל זצ"ל** להעיר ולהוכיח, עשה זאת בעדינות ובחן, בנעימות וברגישות: באחד הכוללים של ישיבת מיר היתה פעם תקופת רפיון בשמירת הסדרים. במסיבת סיום הזמן, העיר רבי נתן צבי על כך, בדברי הסיום, ברוח טובה ובחיוך וכך אמר:

"קיבלתי היום מכתב מצחיק. על המעטפה כתוב "לכבוד הרב פינקל רחוב העצלים (במקום "העמלים"), ירושלים". אמרתי בלבי שזו לא סתם טעות, זה איתות משמים שאומרים לי: אל תתעצל תעשה משהו! אלא שאני לא יכול לבד בלי שיתוף פעולה מצידכם, אז אנא תעזרו לי. בואו ונתחזק בשמירת הזמן..." בדברים אלו, גם עורר, וגם העלה חיוכים.

בכל נפשך

בחכמה ובנועם...

באחד הימים שמע הגה"צ **רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל**, שלא במתכוון, כיצד יהודי מותח ביקורת על תלמיד חכם נודע בשערים, רבי ראובן פנה אליו בחכמה, בנועם ובמאור פנים וביקש ממנו: "אנא ממך, האם תאבה למנות עמי יחדיו את שבע מצוות בני נח".

האיש, שלא הבין את פשר הבקשה, נענה מיד לאתגר והחל למנות בקול: "עבודה זרה, גילוי עריות, שפיכות דמים, גזל ו...". הוא הגיע עד המצוה הרביעית ונאלם דומיה בבושת פנים.

פנה אליו רבי ראובן ואמר לו בנועם התוכחה: "הגע בעצמך, אנו אזובי הקיר, שאפילו את שבע המצוות שנצטוו הגוים, אין אנו יודעים לספור כהלכה. א"כ, כיצד יכולים אנו לדבר סרה על אנשים הבקיאים בכל התורה כולה, ובכל תרי"ג המצוות על כל פרטיהן ודיקדוקיהן?!"

יחי ראובן - ח"ב

טוב וראוי לכל אדם לשית על לבו מצוקות בני ישראל כדי שיתפלל עליהם תמיד!

נלמד ממה שנצטווה אהרן 'ונשא אהרן את משפט בני ישראל על לבו לפני ה' תמיד' (פרק כח-ל)

ופירש הספורנו: כדי שיתפלל עליהם שיזכו במשפט. עכ"ל. נמצאנו למדים, שכדי להתפלל כראוי על בני ישראל, יש הכרח לשאת על הלב את צרכיהם של ישראל. יש הכרח לחוש בצערם.

בספר באר מים חיים פירש: אהרן הכהן היה בבחינת ליבם של ישראל. כשם שהלב מרגיש ראשון בכל כאביו של הגוף, כך גם אהרן היה מרגיש בצערו של כל אדם מישראל והיה מתפלל בעדו. זהו שאמר הכתוב "ונשא אהרן את משפט בני ישראל" - כל מיני יסורים וצער שבאו על בני ישראל, היה אהרן מרגישם ונושאים "על לבו" והיה מתפלל על כך לפני ה' יסייר מהם את הצער ויבטל מהם את היסורים.

עד כמה נדרש מכל אדם, ובוודאי מהצדיקים, להיות נושאים בעול הכלל והפרט, לחוש בצערם ולהתפלל בעבורם ולבקש אף על החוטאים, מוכיח הגרא"א דסלר זצ"ל (בספר זכרון למכתב מאליהו ח"ב) מדברי חז"ל ומקדים לכך מספר קושיות:

(א) אמרו חז"ל "כל ישראל ערבים זה לזה" (שבועות לט.) וצ"ב: ממה נפשך, אם ישנה בחירה חופשית לכל אדם בפני עצמו, למה יסבול האחד בשביל חברו שבחר ברע. ואם נחשבים כל ישראל אחד, היה צריך להיות שגם בחירתם לא תהא נחלקת ונפרדת!?

(ב) אמרו חז"ל (ברכות י.) על דוד המלך שהתפלל "יתמו חטאים" ולא חוטאים. ותמוה: איך אפשר להתפלל שלא יחטא חברו, הרי "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים" (שם לג.) ולחברו ישנה בחירה גמורה, נמצא שתפלתו תפלת שוא!?

(ג) אמרו חז"ל (ב"מ פה:) על רבי חייא ובניו כי אלמלא הפריעום בתפלתם היו מביאים את המשיח. ותמוה: איך יתכן שתיוקן כזה יבוא ע"י יחידים לטובת הכלל, הרי לכך צריכים כולם להתפלל ולתקן כל אחד את עצמו, ובלא זה נמצא שקיבלו את תיקונם ללא בחירתם!?

(ד) אמרו חז"ל (מכות יא.) שאמותיהם של כהנים גדולים מספקות לגולים בעיר מקלט שרצחו בשוגג, מחיה ומזון כדי שלא יתפללו על בניהם הכהנים שימותו ויוכלו לצאת לחפשי. ואומרת הגמרא שהכהנים חטאו בזה שלא התפללו על בני דורם שלא יחטאו ושלא תארע תקלה על ידם. ותמוה: איך תועיל תפלתם זו, והרי יש בחירה עצמית לכל אחד! [וכן תמוה כיצד התפלל משה על יהושע שלא יכשל בעצת המרגלים (סוטה לד:) הרי זה תלוי בבחירתו של יהושע!].

וביאר הרב דסלר פשרם של דברים, שאמנם כל ישראל ערבים, כך לענין החטא וכך לענין התיקון. וכל העושה מצוה מזכה קדושה לו ולכל ישראל, וכל המצטער על הרע זוהו הוא לכל ישראל, ומצינו שרצונו של אדם פועל ומשפיע הרבה [כגון עין הרע וקנאה], ואם רצון רע פועל כך, כל שכן רצון טוב פועל לטובה.

וידוע, כי לכל אדם ישנה בחירה לפי מדריגתו. ועל כן, אם אדם גדול מצטער הרבה על חטאת הרשעים, זה מעלה אותם למדריגה גבוהה יותר ומכניס בהם גדר קדושה ע"י הבחינה של "כל ישראל ערבים" שכל ישראל מאוחדים כאחד. זה התיקון שיכול הצדיק לתקן ע"י תפלתו וצערו, במדרגת הרשעים.

לפי"ז מובן מה היה בתפלת דוד על החוטאים כדי להועיל שלא יחטאו, כי אף שבסופו של דבר תלוי החטא בבחירתו של האדם, אבל את המדריגה, שבה תהיה בחירתו, מעלה תפלתו של הצדיק, וזו היתה התביעה על הכהנים הגדולים, שלא התפללו על אנשי דורם להעלותם במדריגתם. וממילא בחירתם לא תביאם לתקלה כזו.

להעתיר על הסובלים טרם בואם...

סיפר כ"ק האדמו"ר רבי שלמה מבאבוב זצ"ל על זקינו כ"ק האדמו"ר רבי חיים מצאנז זצ"ל: פעם הגיעה אליו אשה קשת רוח מסובלת ביסורין קשים והתחננה שיתפלל לישועתה. האציל עליה רבי חיים מבירכותיו. אך עדיין לא נתקרה דעתה של האשה בכך, והוסיפה לשפוך שוב ושוב את מר לבה.

התבטא על כך הרבי: "אשה זו חושבת כי לאחר שאני גומר לקרוא קוויטל, עלי לעמוד בקרן זוית ולומר עבורה מזמורי תהלים בפניה, ולכן בראותה איך אני ממשיך לשבת ליד השולחן, נדמה לה כי לא שמתי לב לדבריה. אבל לאמתו של דבר כבר התפללתי בעדה עוד לפני בואה, כי בכל יום בבוקר אני מעתיר לה' שכל האנשים אשר יבואו אלי היום, יוושעו בכל צרכיהם ויתמלאו כל משאלות ליבם לטובה.

היכל באבוב

לעשות הכל כדי לחוש את הצער...

סיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א: זכורני מעשה בראש הישיבה הגאון רבי אייזיק שר זצ"ל, שכל התלמידים התפעלו. היה זה בתקופה שבה חלתה רעייתו הרבנית ואושפזה בבית החולים הדסה בירושלים.

רבי אייזיק חפץ בכל לבו ונפשו, לחוש את צערה של רעייתו יומם ולילה, לשלימות תפלתו עליה מעומק הלב, עד כדי כך שהתקשר במיוחד אל שר הפנים דאז, וביקש אישור לשהות עם הרבנית באותו חדר בבית החולים. הוא נימק בקשתו, שאם לא יהיה סמוך אליה, לא יוכל לחוש די הצורך את הצער והכאבים של אשתו...

כשקיבל את האישור, נסע עם רעייתו, ושניהם יחד "אושפזו" בבית החולים למשך מספר שבועות, ובכך גם ראה מקרוב מה עובר על רעייתו ואיזה טיפולים היא מקבלת וזה היקל עליה מאוד.

הלמות עמלים

להצלתם של יהודי בגדד...

בשלהי שנת תש"ט וראשית שנת תש"י סבלה הקהילה היהודית ב'בגדד' רדיפות קשות מהשלטונות בעיקר בגלל כוונתם לעלות לא". הצדיק רבי סלמאן מוצפי זצ"ל, ערך תפלות רבות לשלומם.

בתחילת אדר תש"י, ערך יום תפלה המוני על מצפה הר ציון מול הכותל המערבי. לבש שק והעלה עפר על ראשו. ישב על גבי קרקע ובכה וזעק עם כל הקהל, אנשים נשים וטף, לשלומם של יהודי בגדד וכך נמשכה התפלה כל הלילה.

יומנים אחרי התפילה, פירסמה ממשלת עירק חוק המתיר ליהודים הרוצים בכך, לעזוב את גבולות המדינה, ותהי הרווחה. למעלה ממאה אלף מיהודי עיראק עלו אז לארץ ישראל.

עולמו של צדיק

מזל תפלה ודמעו...

הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל נשא תמיד על לבו את צערם של תלמידיו. אחד התלמידים תינה בפניו שאביו בבית החולים ובקש שיתפלל לרפואתו השלמה. הוא נטל את הפתק וצירפו למאות השמות עליהם התפלל בקביעות. אך לא הסתפק בזה. כעבור ימים אחדים, הופיע רבי נתן צבי בבית החולים לבקר את החולה אף שלא הכירו, לתדהמת החולה ומשפחתו.

ומעשה בבחור שביקש להתקבל לשיבה ורבי נתן צבי סירב לקבלו. גם לחצים גדולים שהפעיל אותו בחור לא הועילו, מי שראה את החיצוניות של הנער יכל להבין מדוע רבי נתן צבי מסרב לקבלו.

לאחר כמה ימים נכנסה אמו של הבחור לביתו של רבי נתן צבי והחלה להתחנן בדמעות שלישי: "רבי, אל הנער הזה אני מתפללת בדמעות בכל ליל שבת בהדלקת הנרות שיגדל בתורה ויראת שמים..." מול המלים והדמעות הללו של האמא לא יכול לבו של רבי נתן צבי לעמוד, ומיד קבל את הבחור לשיבה. תקופה קצרה לאחר מכן חל באותו בחור מהפך, ועד היום הוא אברך נכבד וחשוב בשיבה.

בכל נפשך

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

סיפורים קטנים עם מסר לא-קטן

תחנה המרכזית הישנה, דרום תל אביב.

הילדה הקטנה השתרכה לצד אימה. הן שוטטו יחדיו עד שֶׁתֵּת-הַתְּזוּנָה בה לקתה הילדה הכריעה אותה. היא התמוטטה. עוברים ושבים נזעקו להעיר אותה מעלפונה.

אחד מבעלי החנויות החליט על אתר לתמוך בהן. הילדה הוכנסה לפנימייה חרדית, גדלה והתחנכה עד שהקימה בית בישראל. ולבסוף: הסוחר שילם מכיסו הפרטי את כל הוצאות החתונה!

נולד בן ראשון והסוחר כיסה את הוצאות הברית. כאשר נולד בן שני ביקש אבי-הבן לכבד אותו בסנדקאות, בתגובה להצעה השיב בזה הלשון:

"אם היית יודע מאיפה הכסף שלי – לא היית מכבד אותי בסנדקאות!"

אבי-הבן נבהל, אך לא העז לשאול...

במקום זאת ניגש לכמה סוחרים באזור התחנה המרכזית הישנה, והתעניין במה עיסוקו של פלוני? התשובות זעזעו אותו: מדובר באחד מראשי הפשע באזור שמתפרנס מ"דמי חסות" שנעשקים בְּרִשָׁע מסוחרים תמימים!

הצטמרר האברך והחליט מיידית לנתק כל קשר עם הפושע.

* * *

חלפה שנה ונולדה לו בת. הוא אפילו לא טרח לִיָּדַע בבשורה את מטיבו לשעבר. אך להפתעתו הרבה הסוחר עצמו התקשר להתעניין "מדוע לא סיפרו לי על השמחה?"

בלית-ברירה רמז לו האברך אודות "קְלָא דְלָא פְּסִיק" (השמועות הרעות) אודותיו...

ביקש ממנו הסוחר שיבוא לפגוש אותו בחנות. האברך שלא רצה להיות כפוי-טובה הגיע לפגישה שם סיפר לו הסוחר כך:

"לפני עשרים שנה ניסה אחד מראשי הפשע לסיים את חיי רב יעץ לי לקבל על עצמי לתמוך במשפחה, ובכח ה"צדקה תציל ממות" אנצל. אך כעת שאינך רוצה להיתמך ממני לפחות תברך אותי באריכות ימים.

האברך אמנם בירך, אך בתוך פחות מעשרים וארבע שעות השיגה יד אלמונית את אותו סוחר. הניסיון שמלפני עשרים שנה - צלח הפעם! רח"ל.

מגיד מישרים, הגאון רבי ששון פנירי שליט"א, סיפר את המעשה הנורא הזה והמסר שניתן ללמוד ממנו נורא לא

פחות:

כל מי שהתבונן במעשיו הנאצלים של הסוחר - במשך עשרים שנה תמימות!!! - הגיע למסקנה הפשוטה שהסוחר מחזיק בחיים את האומללה.

אך מה הייתה האמת? מה? שאותה אומללה היא-היא שהחזיקה אותו בחיים!

* * *

וכעת לסיפור נוסף בו משתף אותנו הקורא הנאמן 'אביגדור':

יצאתי מתל-אביב לכיוון הצפון הרחוק, בקו 841. בחצות הלילה ירדתי בכביש הראשי בסמוך לחצור, והמתנתי לרכב שיעלה אותי לעיירה. לידי עמד חסיד גור, שאף הוא המתין למישהו שיקרב אותו אל ביתו שבקריה החסידית.

הכביש לא שקק רכבים, ואנחנו ממתנינים בסבלנות - וכי הייתה לנו ברירה אחרת?

סוף-סוף ראינו רכב שמגיע ומאותת שמאלה, משמע הוא בדרכו לחצור. מבלי שביקשנו עזר הרכב לידנו. נכנסנו והנהג שאל: 'להיכן אתם צריכים?' ענינו לו שלא נטריח אותו, ושיוריד אותנו ליד בנין המועצה. הוא "הסביר" לנו. 'לא שאלתי איפה לעצור, שאלתי לאן אתם צריכים?'

הוא לקח את החסיד ל'קריה החסידית' ופנה אלי ושאל: 'ולאן אתה צריך?' עניתי לו שוב: 'אני לא רוצה להטריח אותך בשעה כזו מאוחרת, תעצור לי ליד בנין המועצה וזה יהיה מצוינ!'

הנהג כמעט נעלב ואמר בהתרגשות:

'אתה הרי יודע שכאשר הולך האדם לבית-עולמו הוא לא לוקח איתו את המכונית, אלא את מה שהוא עשה עם המכונית!'

הוא היה כל-כך נחרץ שהיה ברור שעלי "להיכנע" ולגלות להיכן אני צריך...

* * *

זה לא רק סיפור יפה על אדם נפלא, אלא ממש קשור לעלון הנפלא ביותר איש-לרעהו. ואסביר מדוע: 'איש' = בגימטרייה: 311 'לרעהו' = בגימטרייה: 311. זה מה שעלון 'איש-לרעהו' מבקש תמיד ללמד אותנו שהזולת לא פחות ממך, שה'רעהו' שווה כמו ה'איש'. ואהבת לרעך כמוך...

התחושה הזו התעוררה אצלי כאשר היה ברור לבעל הרכב, שבדייק כמו שהוא מגיע עם הרכב עד הבית שלו - גם אני צריך להגיע עם הרכב שלו עד הבית שלי...

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון? ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il